

ΦΟΡΟΛΟΓΟΥΜΕΝΟΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ

(Ἐκδιδόμενη κατὰ Παρασκευὴν.)

ΤΙΜΑΙ ΚΑΤΑΧΩΡΗΣΕΩΝ

Διατρίβων ὁ στίχος λεπτά 25
Εἰδοποιήσεις καὶ ἀγγελίαι κατ' ἀποκοπὴν.

Ὁ Συντάκτης

ΚΩΝΣΤ. Κ. ΦΙΛΟΠΟΥΛΟΣ.

ΤΙΜΗ ΣΥΝΔΡΟΜΗΣ

ΕΤΗΣΙΑ . . . Δραχ. Ν 14.
Πληρωτέα κατ' ἑξαμηνίαν

Ὁ περὶ Χαρτοσήμου Νόμος.

Ἡ ἐφαρμογὴ τοῦ νέου περὶ χαρτοσήμου Νόμου παρ' ἡμῖν προσκόπτει, διὰ τὴν ἀσάφειαν αὐτοῦ, τὸ δὲ κοινόν, καὶ ἰδίᾳ τὸ ἐμπόριον, εὐρίσκειται κατὰ τὴν ἐφαρμογὴν αὐτοῦ πρὸ ἀπορημάτων σπουδαίων καὶ βαίνει ἐν μέσῳ παγίδων ἀπροόπτων. Εἶναι καὶ τοῦτο μία ἀτέλεια ὄλων τῶν ἡμετέρων νέων νόμων, ὀφειλομένη εἰς τὴν ἀτελῆ αὐτῶν κατάρτισιν καὶ τὴν ἀπρόσεκτον νομοθετικὴν ἐργασίαν. Παρ' ἡμῖν νόμοι ἔχοντες γενικὴν ἐφαρμογὴν, ρυθμιζόντες τὸ κύριον σχεδὸν ὄλων τῶν ἀστυκῶν καὶ ἐμπορικῶν σχέσεων καὶ ἐξασφαλίζοντες τὰ ἀποτελέσματα αὐτῶν, συντάσσονται τὸσφ σκολικῶς καὶ ἀσαφῶς, ὥστε ἡ ἔννοια αὐτῶν νὰ διαφεύγῃ οὐ μόνον τὸ πλῆθος τῶν ἀπλουστέρων, ἀλλὰ καὶ τῶν κατ' ἐπάγγελμα ἀσχολουμένων εἰς τὴν ἐρμηνείαν καὶ ἐφαρμογὴν αὐτῶν. Οὕτω δυστυχῶς συντάσσονται καὶ οἱ νόμοι ἐκεῖνοι ἐκ τῆς παραδόσεως τῶν ὁποίων οὐ μόνον βαρύνεται ποινῇ ἄρτηνται, ἀλλὰ πολλάκις καὶ τὸ κύριον σημαντικῶν ἀστυκῶν ἢ ἐμπορικῶν πράξεων ἐξ ἐκείνων αἰτίαι εἰσὶ συνήθει, σχεδὸν ἡμερήσιαι, εἰς πάντα τοὺς ζῶντας καὶ ἐργαζομένους ἐν τῇ κοινῶνίᾳ. Ἐντούτοις κυριώτατον προσὸν παντὸς νόμου εἶναι ἡ εὐκρίνεια τῆς φράσεως, ἡ ἀπλότης τοῦ ἔργου καὶ ἡ σαφὴς ἀλληλουχία ὄλων τῶν διατάξεων αὐτοῦ, ἵνα ἡ ἔννοια αὐτοῦ παρίσταται, ὡς εἰπεῖν, ἀποκρυσταλλωμένη εἰς τὴν ἀντίληψιν πάντων καὶ ἵνα μὴ ἀναζητῆται αὕτη διὰ μέσου τῶν νεφῶν τῆς ἀκυρολεξίας, τῆς ἀσαφείας, τῶν κενῶν, τῶν ἀντιφάσεων καὶ τῆς ἀκαταληψίας. Δι' ἐπιτελείαι αὐταὶ ἰδιότητες εἰσὶ τὰ προσόντα τῶν πλειοτέρων ἐκ τῶν νεωτέρων ἡμῶν νόμων, ἐξ ὧν δὲν εἶναι ἀπληλαγμένοι καὶ ὁ ἄρτι τεθεὶς ἐν ἰσχύει περὶ Χαρτοσήμου Νόμος. Περὶ τῆς ἔννοιας πολλῶν τοῦ νόμου τούτου διατάξεων, ἀμφισβάλουσιν οὐ μόνον οἱ ἀπλουστεροὶ ἐκ τῶν ὑποχρεουμένων νὰ τηρῶσιν αὐτὰς ἐπὶ ἀπειλῇ βαρείας ζημίας, ἀλλὰ καὶ οἱ κατ' ἐπάγγελμα νομικοὶ καὶ οἱ περὶ τὴν ἐφαρμογὴν τῶν νόμων ἀσχολούμενοι. Αὐτοὶ οἱ οἰκονομικοὶ τοῦ κράτους ὑπάλληλοι, οἱ θεματοφύλακες οὗτοι τῆς ὑπηρεσιακῆς γλώσσης καὶ οἱ κέρυθροι τοῦ δημοσίου θησαυροῦ, καλούμενοι νὰ διασαφίσωσι πολλὰς αὐτοῦ διατάξεις, κηρύσσονται ἀναρμόδιοι νὰ ἐκφράσωσι γνώμην δι' ἄγνοιαν. Οὕτω ὁ πολίτης καλεῖται νὰ ἐφαρμόσῃ πιστῶς νόμον οὕτινος ἡ ἔννοια διαφεύγει τὴν ἀντίληψίν του καὶ βαρυντὴ ἀπειλεῖται κατ' αὐτοῦ ποινὴ ἐὰν ἐφαρμόσῃ κακῶς νόμον ἰδὸν καὶ οἱ συντάξαντες δὲν ἐνοοῦσιν ἐν πληροῦτι.

Δυστυχῶς ὁ περὶ χαρτοσήμου νόμος, ὡς κατατηρίσθη ὑπὸ τὰς ἐμπνεύσεις ἀκράτου ταμειευτικοῦ πνεύματος, δὲν ἐπιδέχεται οὔτε κακὴν ἐφαρμογὴν οὔτε ἀναβολὴν τινὰ περὶ τὴν ἐφαρμογὴν του· ἡ ἐλαχίστη δὲ δυσχέρεια ἢ ἀβεβαιότης περὶ τὴν τήρησίν του δύναται νὰ συνεπάγῃται ἀνυπολογίστους ζημίας. Ὅπταν, ἐπὶ παραδείγματι, ὁ ἔμπορος ἄγνοῃ πῶς πρέπει νὰ διαγράψῃ τὸ ἐπὶ τῶν ἐξωτερικῶν συναλλαγμάτων ἐπιτιθέμενον χαρτόσημον, ἵνα μὴ τὸ παραστατικὸν σπουδαιοτάτων συμφερόντων ἔγγραφον ἀπολέσῃ τὰς κυριώτερας αὐτοῦ

ιδιότητας, ἐπὶ τὴν δὲ συμφωνίαν περὶ τούτου μὲ τὸν ἀγοραστήν, ὅπταν ὁ δημόσιος ταμίης δὲν δύναται νὰ διαφωτίσῃ τοὺς ἐνδιαφερομένους, ὅπταν πᾶσα παρατυπία τιμωρεῖται ἀσθηρῶς, δύναται ὁ ἔμπορος νὰ εὐρεθῇ οὐ μόνον ἀπέναντι δεινῆς ἀμχανίας, ἀλλὰ καὶ πρὸ τοῦ κινδύνου αὐτῆς τῆς χρεωκοπίας.

Εἶναι λυπηρὸν ὅτι ὁ ἄρτι τεθεὶς ἐν ἰσχύει περὶ χαρτοσήμου νόμος ἐλθὼν νὰ ἐνωποιήσῃ τοὺς προηγουμένως πολλαπλοὺς σχετικὸς νόμους οὔτινες ἀπὸ τῆς δυσχρηστοῦ κώδικα, φέρει ὅλας τὰς ἀτελείας τῶν προηγουμένων νόμων καὶ παράγει εἰς τὴν διάνοιαν τοῦ κοινῶν τὴν αὐτὴν, ἂν μὴ καὶ μεγαλειτέραν, σύγχυσιν.

Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ εἴπομεν ἡμεῖς εἰς ποῖα αἰτία ὀφείλει ὁ νόμος αὗτος τὴν ἀτέλειαν αὐτοῦ καὶ τὰς ἄλλας ἀτοπίας του. Ὡς καταρτίζονται παρ' ἡμῖν οἱ νόμοι, ἄνευ δηλ. προεπεξεργασίας τινὸς ὑπὸ εἰδημόνων, ἄνευ ἐπισταμένης μελέτης τοῦ ἀντικειμένου ὃ κανονίζουσιν, ἄνευ προσοχῆς τινὸς ἐκ μέρους τοῦ Νομοθέτου κατὰ τὴν ἐπιψηφίσαντων, βεβαίως δὲν δύναται νὰ ἔχωσι τὰς ἀρετὰς ἐκείνας αἰτίαις καθιστῶσι τοὺς νόμους σαφεῖς καὶ εὐλήπτους.

Παρ' ἡμῖν ἡ Κυβέρνησις νομοθετεῖ διὰ τῶν γραφείων τῆς· ὁ πρῶτος τυχὼν τμηματάρχης, ἀγευστος τελείως ἐπιστημονικῶν γνώσεων, ἀμαθὴς δὲ πολλάκις καὶ αὐτῆς τῆς γλώσσης, λαμβάνει τὴν ἐντολὴν νὰ καταρτίσῃ νομοσχέδιον κανονιστικὸν ἀντικειμένου τινὸς ἢ ἄλλων σχέσεων μεταξὺ ἰδιωτῶν ἢ μεταξὺ τούτων καὶ τοῦ δημοσίου: τὸ νομοσχέδιον τοῦτο καταρτίζεται μεταξὺ τῶν τεισάρων τοίχων τοῦ γραφείου τοῦ κ. Τμηματάρχου καὶ ὑπὸ τὴν καταθληπτικὴν ἀτμόσφαιραν αὐτοῦ, ὑφίσταται τὸν ἐπὶ ποδῶς, ὡς εἰπεῖν, ἔλεγχον τοῦ κ. Ὑπουργοῦ, ὅστις ῥίπτει ἐπ' αὐτοῦ ἐν βλέμμα κατ' ἔδδον καὶ ἐν τῇ ἀμαθίᾳ, κατ' ἡν στιγμὴν μεταβαίνει εἰς τὴν βουλήν πρὸς ὑποβολὴν αὐτοῦ καὶ ἐπιψηφίσιν. Ἐπειὶ τὸ νομοσχέδιον ἀναγινώσκεται πρῶτῃν καὶ δευτέρῃν φορὰν ἐπὶ τροχάδην, χωρὶς ὁ Νομοθέτης νὰ γνωρίζῃ ἀκριβῶς περὶ ποίου τινὸς πρόκειται καὶ μετὰ τὴν τρίτην ἀνάγνωσιν ἐπιψηφίζεται καὶ γίνεταί νόμος τοῦ Κράτους ἐν μέσῳ τῶν γασμημάτων ἢ τοῦ θορύβου τῶν κυρίων ἀντιπροσώπων. Ὁ τρόπος οὗτος τῆς καταρτίσεως τῶν πλειοτέρων νόμων ἡμῶν, ἐξηγεῖ φρονούμεν ἀποχωρῶντως ὅλας αὐτῶν τὰς ἀτελείας. Παρλείψαμεν νὰ σημειώσωμεν ὅτι οἱ πλειότεροι νόμοι ἡμῶν εἰσὶν ἀντίγραφα ἢ πιστὰ μεταφράσεις νόμων ἄλλων πολιτειῶν, αἰτίαις ἄλλας εἶχον ὑπ' ὄψιν περιστάσεις ἢ τὰς ἡμετέρας.

Ἄλλαχού ἐντούτοις οἱ νόμοι δὲν καταρτίζονται οὕτω, οὐδὲ εἰσὶ προῖοντα τῶν γραφείων καὶ τῆς νομοθετικῆς ἐπιπολαιότητος. Τὰ νομοσχέδια ἐκεῖ καταρτίζονται ὑπὸ εἰδικῶν σώματος ἐξ εἰδημόνων, δημοσιεύονται πολὺ πρὸ τῆς ἐπιψηφισέως τῶν, ὑποβάλλονται δ' οὕτω ὑπὸ τὸν ἔλεγχον τοῦ κοινῶν, τῶν ἀρμοδίων σωματείων καὶ παντὸς δυναμένου νὰ ἐπιφέρῃ διὰ τοῦ τύπου τὰς παρατηρήσεις του, ὁ δημόσιος τέλος τύπος ταλανίζει ἐπὶ πολὺ τὴν χρησιμότητά των, τὴν ἀξίαν των, τὴν ἀλληλουχίαν των πρὸς τὴν λοιπὴν νομοθεσίαν καὶ

πάσας αὐτοῦ τὰς ἀναφορὰς· οὕτω δὲ ἔρχεται τὰ νομοσχέδια εἰσάγονται καὶ ἐπιψηφίζονται κατὰ τὸ πλεῖστον ὑπὸ δύο νομοθετικῶν σωμάτων, αἵτινα δὲν ἐπιθέτουσι τὸ κύριον αὐτῶν εἰμὴ μετὰ περιστατωμένην συζήτησιν, ἀμέτοχον δὲ πολιτικῶν ἢ πατριστατικῶν πιεσμάτων.

Παρ' ἡμῖν ἡ νεωτέρα νομοθεσία ἀπέβη ἀληθῆς κυκλῶν ἂν μόνον μὲ κεκλεισμένους ὄρθραλμούς δύναται τις νὰ διεξέλθῃ: ἡ νεωτέρα νομοθεσία διὰ τὴν ἀσάφειαν αὐτῆς, τὰς πρὸς αὐτὴν ἀντιρροήσεις, διὰ τὰ κενὰ, τὰ περιττὰ αὐτῆς, στεῖν ἄπειραριθμους παγίδας εἰς τοὺς πολίτας καὶ γενῶν πλείστας ὕστε ἀμφισβητήσεις μεταξὺ αὐτῶν, αἵτινες πληθύνουσι τὴν ἐργασίαν τῶν δικαστηρίων καὶ καθιστῶσιν ἀμφισβόλους ὅλας τὰς σχέσεις τῶν προσώπων εἰς πρὸς ἄλληλα εἴτε τούτων πρὸς τὴν πολιτείαν.

Ἐπὶ τῆς ἐφαρμογῆς τοῦ προκειμένου νόμου, τοῦ περὶ χαρτοσήμου, φαίνεται ὅτι καὶ αὕτη ἡ Κυβέρνησις πολλὰς ἔχει ἀμφιβολίας, διότι παρακληθεῖσα ὑπὸ ἰδιωτῶν καὶ σωματείων ἐνταῦθα νὰ ἐρμηνεύσῃ ἀσαφῆ τινὰ ἄρθρα αὐτοῦ, κανονίζοντα ἐπιγεύσας πράξεις, ἀπέσχε νὰ ἀπαντήσῃ εἰς τὰ πρὸς αὐτὴν ἀπευθυνθέντα ἐρωτήματα, ἀρίνουσα τὸ κοινὸν εἰς τὰς ἀμφιβολίας εἰς ἃς καὶ αὕτη ὕστε διατελεῖ περὶ τοῦ νόμου τῆς.

Παρακαλεῖται ἡ Κυβέρνησις νὰ ὑπομνηματίσῃ τὸν Νόμον τούτον, νὰ καταδείξῃ δὲ δι' ἐρμηνευτικῶν ἐγκυκλίων τὴν ἔννοιαν τῶν διαφόρων αὐτοῦ διατάξεων ἵνα διευκολυνθῇ τὸ κοινὸν εἰς τὴν ἀκριβῆ αὐτοῦ τήρησιν καὶ ἐφαρμογὴν, ἀποφύγῃ δὲ τὰς βαρυτάτας συνεπείας τῆς παρανοήσεώς του καὶ τῆς κακῆς ἐφαρμογῆς αὐτοῦ.

Τὸ παρ' ἡμῖν ἐκπαιδευτικὸν σύστημα. (Συνέχεια· ἴδε ἀριθ. 707.)

Ἦδη δὲ ἐξετάσωμεν τὰ ἀφορῶντα τὴν ἐκπαιδευσιν, ἤτοι τὴν διανοητικὴν ἀγωγὴν τῆς παρ' ἡμῖν νεολαίας, ἧτις εἶναι καὶ τὸ κύριον ἀντικείμενόν μας.

Προτὸ ἐξετάσωμεν τὸν τρόπον τῆς παρ' ἡμῖν ἐκπαιδεύσεως καὶ τοὺς καρποὺς αὐτῆς θεωροῦμεν ἀναγκαῖον νὰ ἀναγράψωμεν προηγουμένως τί ἐπαγγέλλεται ἡ ἀληθῆς παιδεία εἰς τοὺς ἀνθρώπους καὶ ὁποίους καθιστᾷ αὐτοὺς, ὅπως παραβάσωμεν ἀκολούθως τὰ παρ' ἡμῖν.

Κατὰ τὴν ὀρειοτάτην διήγησιν τοῦ Λουκιανοῦ, ἢ οὗτος ποιεῖ ἐν τῷ βίῳ αὐτοῦ, ἡ Παιδεία παρυσιασθεῖσα εἰς αὐτὸν, ἀφοῦ τῷ παρῆσθη τὰ τῷ καταδείξῃ οἷον θέλει καταστήσει αὐτόν· «Καὶ τὴν ψυχὴν, ὅπερ σου κυριώτατον ἐστὶ, κατακοσμήσω πολλοῖς καὶ ἀγαθοῖς κοσμήμασι σωφροσύνης, δικαιοσύνης, εὐσεβείας, πραότητι, ἐπιεικειᾶς, καρτερίας, τῷ τῶν καλῶν ἔρωτι, τῇ πρὸς τὰ σεμνότατα ὀρμῇ· ταῦτα γὰρ ἐστὶν ὁ τῆς ψυχῆς ἀκήρατος καὶ ἀληθῆς κόσμος, λήσει δὲ σε οὔτε παλαιὸν οὐδὲν, οὔτε νῦν γενέσθαι δεόν, ἀλλὰ καὶ τὰ μέλλοντα πρόψει μετ' ἐμοῦ, καὶ ὅπως ἅπαντα ὀύσα ἐστὶ, τὰ τε θεῖα τὰ τ' ἀνθρώπινα οὐκ εἰς μακρὰ σε διδάξομαι.»

Ἀνασσει αἱ ἀνωτέρω ἀρεταὶ εἰσι καρποὶ τῆς παιδείας! ἐπειδὴ δὲ ἡ ἀρετὴ ἀγαθὴ εἰς τὴν εὐδαιμονίαν, ἔπεται ὅτι ἡ ἀληθὴς παιδεία ἀγαθὴ εἰς τὴν εὐδαιμονίαν, ὡς δοξάζει καὶ ἡ φιλοσοφία.

Ὁ δὲ Πλούταρχος, συμφώνως πρὸς ταῦτα, διδάσκει ὅτι, «Πηγὴ καὶ ρίζα καλοκαγαθίας τὸ νόμιμον τυχεῖν παιδείας.» Δογματίζει δὲ ὅτι «Ἐν πρώτῳ καὶ μέσῳ καὶ τελευταίῳ ἐν τούτοις κερφαλαίον ἀγωγὴ σπουδαία καὶ παιδεία νόμιμος ἐστὶ» καὶ ταῦτα φορὰ καὶ συνεργὰ πρὸς ἀρετὴν καὶ πρὸς εὐδαιμονίαν φησὶ. Καὶ προσέτι «Παιδεία δὲ τῶν ἐν ἡμῖν μόνον ἐστὶν ἀθάνατον καὶ θεῖον.» Ἀναφέρει δὲ καὶ τὸ ἀκόλουθον ἀνεκδοτόν· «Καὶ γὰρ οὗτος (ὁ Σωκράτης) ἐρωτήσαντος αὐτὸν, μοι δοκεῖ, Γοργίου, ἢ ἔχει περὶ τοῦ μεγάλου βασιλέως ὑπόληψιν, καὶ εἴ νομίζοι τούτου εὐδαιμόνα εἶναι, οὐκ οἶδω, ἔρησε, πῶς ἀρετῆς καὶ παιδείας ἔχει ὡς τῆς εὐδαιμονίας ἐν τούτοις, οὐκ ἐν τοῖς τυχεροῖς ἀγαθοῖς κειμένης».

Τὶ δὲ κυρίως διδάσκει ἡ Παιδεία; Ὁ αὐτὸς Πλούταρχος λέγει ἡμῖν. αἰὰ γὰρ ταύτην (τὴν παιδείαν) ἐστὶ καὶ μετὰ ταύτης γνῶναι, τί τὸ καλὸν τί τὸ αἰσχρὸν, τί τὸ δίκαιον, τί τὸ ἀδίκον, τί τὸ συλλήθδην αἰρετόν, τί φευκτόν· πῶς θεοί, πῶς γούνο, πῶς, πρεσβυτέρους, πῶς νόμοις, πῶς ἀλλοτρίοις, πῶς ἀρχουσι, πῶς φίλοις, πῶς γυναιξί, πῶς τέκνοις, πῶς οἰκέταις χρηστέον ἐστὶ ὅτι δεῖ θεοὺς μὲν σέβασθαι, γονεάς δὲ τιμᾶν, πρεσβυτέρους αἰδεῖσθαι, νόμοις πειθαρχεῖν, ἀρχουσι ὑπέκειναι, φίλους ἀγαπᾶν, πρὸς γυναίκας σωφρονεῖν, τέκνων σταρκατικούς εἶναι, δούλους μὴ περιεβρίζειν».

Ὅποια λαμπρὰ τῶν διδάγματα! Ὅποσον ἀγαθοὶ οἱ καρποὶ τῆς παιδείας!

Ἐξετάσωμεν ἤδη ὅποια ἡ παρ' ἡμῖν ἐκπαίδευσις καὶ ὅποιοι οἱ καρποὶ αὐτῆς.

Ἡ ἐκπαίδευσις παρ' ἡμῖν διαιρεῖται εἰς κατωτέρα, μέσην καὶ ἀνωτέραν. Καὶ ἡ μὲν κατωτέρα γίνεται ἐν τοῖς δημοτικαῖς σχολαῖς, ἡ μέση ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς σχολαῖς καὶ τοῖς Γυμνασίοις, καὶ ἡ ἀνωτέρα ἐν τῷ Πανεπιστημίῳ. Ἡ μέση ἐκπαίδευσις εἶναι ἡ κυρίως ἐκπαίδευσις, καθότι ἐν μὲν τοῖς δημοτικαῖς σχολαῖς δὲν διδάσκονται εἰμὴ τὰ προκαταρκτικὰ καὶ προπαρασκευαστικὰ, ὅπως τις καταστῆ ἱκανὸς νὰ διδαχθῆ τὰ τῆς μέσης ἐκπαίδευσως, ἥτις ὀφείλει νὰ παρέχῃ πάσας ἐκείνας τὰς γενικὰς γνώσεις, αἵτινες εἰσὶν ἀναγκαῖαι εἰς τὸν πρακτικὸν βίον καὶ θεωροῦνται ὡς ἠθικὸν κεφάλαιον τῶν ἐν τῇ κοινωνίᾳ βιοῦντων καὶ εἰς πρακτικὸν τὴν ἐπάγγελμα ἐνασχολουμένων ἐν δὲ τῷ Πανεπιστημίῳ δὲν διδάσκονται εἰμὴ εἰδικὰ ἐπιστήμαι, ἀλλ' σπουδάζουσιν οἱ μέλλοντες νὰ ἀφιερῶσιν εἰς τινὰ ἐξ αὐτῶν, χωρὶς νὰ ἔχωσι βιοποριστικὸν τι ἐπάγγελμα ἐν τῶν συνήθων.

Ἢ ἐν τοῖς δημοτικαῖς σχολαῖς ἐκπαίδευσις εἶναι ἡ βάσις ἀπάσης τῆς μετὰ ταῦτα διανοητικῆς μορφώσεως, εἶναι ἡ πρώτη ζύμη ἀπάσης τῆς μετὰ ταῦτα διδασκαλίας, εἶναι τὸ θεμέλιον ἀπάσης τῆς μετὰ ταῦτα οἰκοδομῆς. Τὸ ἔργον ἐπομένως τοῦ δημοδιδασκάλου, ὀφείλοντος νὰ θέσῃ εἰς τὰς ψυχὰς τῶν παιδῶν τὰς πρώτας βάσεις τῆς μελλούσης μορφώσεως τῶν, νὰ καλλιεργήσῃ τὰ πρώτα αἰσθήματα καὶ νὰ ἐμπνεύσῃ τὰς πρώτας ιδέας, εἶναι ὅ,τι ὑψηλὸν, ὅ,τι θεῖον. Ὁ Σοφιστὴν ἐκτιμῶν τὸ ὕψος καὶ τὴν ἱερότητα τοῦ ἔργου τοῦ δημοδιδασκάλου, γράφει ἐν τινὶ φυλλαδίῳ του ἐπιγραφομένῳ «Ὁ δημοδιδάσκαλος», τὰ ἀκόλουθα λαμπρὰ λόγια· «Ἐν ἡμῖν δημοδιδάσκαλος, ἤθελον ἐκτιμᾶ τὸ ταπεινὸν ἐπάγγελμά μου ὡς ὑπέροχον ἢ ἄνευ τῶν λόγων ἢ ἄνευ τῶν λέξεων, καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἤθελον ἀναπέμπει εὐχαριστίας τῷ Θεῷ ὡς κληθεὶς εἰς τὸ μορφῶσαι καρδίαν καὶ διάνοιαν· ὁ τῶν χειρῶν μου ἔως ἤθελε μὲ ἐμπνεεῖ, ἔργον μου δὲ ἤθελεν εἶσθαι νὰ ἀνεψύχω τὸ ταπεινὸν, νὰ διορθῶ τὰ ἀσθενεῖς, νὰ φωτίσω τὸ ἀμαθεῖς καὶ νὰ ἠθιοποιῶ τὸ διαφθαρμένον.»

Τοιαῦτα εἶναι τὰ ἔργα καὶ τὰ καθήκοντα τοῦ δημοδιδασκάλου. Παρ' ἡμῖν δὲ τίνες οὗτοι καὶ τί

διδάσκουσιν; Ἐκτὸς εὐαριθμῶν τινῶν ἐξαιρέσεων, καὶ τούτων ἐν ταῖς πόλεσι, τὰ ἀθλιότερα τῆς κοινωνίας ὄντα τὰ μᾶλλον ἀμαθεῖ καὶ μᾶλλον ἀνήθικα, τὰ μᾶλλον πειναλέα, γυμνά καὶ περιφρονημένα γίνονται δημοδιδάσκαλοι, διορίζονται ὑπὸ τῆς πολιτικῆς ὡς δημοδιδάσκαλοι, οὐχὶ διὰ διδασκῶσιν, ἀλλὰ διὰ νὰ ζήσωσιν, διὰ νὰ κερδίσωσι τὸν ἐπιούσιον ἄρτον τῶν. Εἶναι δὲ οὗτοι τὰ συχνότερα θύματα τῆς πολιτικῆς καὶ τῆς τύχης τῶν εἰναι οἰκτρά. Φαντάσθητε ἤδη τί γράμματα διδάσκουσιν οὗτοι εἰς τοὺς μαθητὰς τῶν, ὧν οἱ γονεῖς κόπτονται πάντοτε πρὸς ὑποστήριξιν ἐκείνων, οἵτινες φροντίζουσι νὰ ἀποστέλλωνται πρὸς διδασκαλίαν τῶν τέκνων τῶν ταυτοῦ διδασκαλεῖ. Φαντάσθητε ὅποια ἠθικὰ καὶ διανοητικὰ βάσεις τοῦ μέλλοντος λαμβάνουσιν οἱ μαθηταὶ τῶν. Ἀγγραμματοσύνη καὶ ἀθλιότης εἰς τὸ Ζενίθ. Δὲν μαθάνωσιν οὔτε γραφὴν οὔτε ἀνάγνωσιν, δὲν γινώσκουσι οὔτε νὰ γράψωσιν, οὔτε νὰ εἰπωσι τὸ ὄνομά των. Ἄλλ' ἐκ τούτου καὶ οὗτοι γίνονται ὅμοιοι τοῖς διδασκαλοῖς ἠθικῶς καὶ διανοητικῶς, ἀκολούθως δὲ διέπουσι διὰ τῆς ψήφου τῶν τὴν τύχην τοῦ ἔθνους! Πολλοὶ δ' ἐξ αὐτῶν συνάπτουσι πολλὰς σχέσεις μετὰ τῆς ποινικῆς δικαιοσύνης, ἐπικυροῦντες τοὺς λόγους τοῦ Say, ὅστις παρατηρεῖ ὅτι «αἱ ἐπαρχίαι, εἰς ἃς ὑπάρχουσι καλὰ στοιχειώδη σχολαῖς, ὀλίγον ἀπασχολοῦσι τὴν ποινικὴν δικαιοσύνην, καὶ μετὰ τῶν ὑπὸ ταύτης συλλαμβανόμενων τὸ μέγιστον μέρος δὲν γινώριζε ἀνάγνωσιν».

Ἡ ἑλληνικὴ πολιτεία δὲν ἐνόησεν εἰσέτι τὴν σπουδαιότητα τῆς δημοτικῆς ἐκπαίδευσως καὶ ὅτι αὕτη εἶναι σπουδαῖος παράγων τῆς ἠθικοποιήσεως τοῦ λαοῦ, καὶ διὰ τοῦτο διδασκάλους μὲν διορίζει κατ' ἐισήγησιν τῆς πολιτικῆς οὐς ἀνωτέρω ἀνεφέρουσαν, ὡς σχολαῖα δὲ ἔχει ἅπαντα τὰ ἐτοιμόρροπα οἰκοδομήματα τῶν φίλων τῶν ἐκάστοτε κυβερνήσεων, δι' ἃ οὗτοι (δὲν εὐρίσκουσιν ἐνοικιαστάς, ὅπως τοῦτο γίνεται καὶ δι' ὅλα τὰ ἐν ταῖς ἐπαρχίαις δημόσια γραφεῖα. Ἐντροπή, κύριε πολιτικοὶ τῆς Ἑλλάδος!

Ναὶ μὲν τὰ δημοτικὰ σχολαῖα συντηροῦσιν οἱ δήμοι, οἵτινες δικαιούνται νὰ διέπωσι τὰ κατ' αὐτὰ, ἀλλ' ἡ πολιτικὴ ἐξουδετέρωσε τὰ δικαιώματα τῶν δήμων, καὶ μετέφερεν αὐτὰ εἰς τὴν κυβέρνησιν, ὅπως καὶ ταῦτα μετέχωσι κατὰ πρῶτον λόγον τῆς πολιτικῆς ἀθλιότητος.

Τοιοῦτοι δὲ ὄντες οἱ μαθηταὶ τῶν δημοτικῶν σχολαῖων, μεταβαλοῦσιν εἰς τὸ ἑλληνικὸν σχολαῖον, ἀκολουθῶν δὲ καὶ εἰς τὸ Γυμνάσιον, ὅπου γίνονται φωστῆρες! Ἐπειδὴ δὲ, ὡς εἶπομεν, ἡ μέση ἐκπαίδευσις εἶναι ἡ σπουδαιότερα πασῶν, διὰ τοῦτο θέλομεν ἐνδιατρίψαι πολὺ εἰς τὸ κεφάλαιον τοῦτο, ὅπερ ἀποτελεῖ τὴν κυρίως ἐκπαίδευσιν παρὰ τῷ ἡμετέρῳ ἔθνει.

Ἐν πρώτοις παρατηροῦμεν, ὅτι ἅπαντα ἡ ἐν τοῖς Ἑλληνικοῖς σχολαῖς καὶ Γυμνασίοις ἐκπαίδευσις δὲν εἶναι ἡ ψευδὴς καὶ εἰκονικὴ, δὲν εἶναι ἡ ψευδοπαιδεία τις, γινόμενη πρὸς ἐμπαιγμὸν τῆς ἀληθοῦς παιδείας καὶ κυριαρχοῦσα ἐν τοῖς διδασκῆτορσι τούτοις.

Ἡ ψευδοπαιδεία καὶ τὰ προϊόντα αὐτῆς εἰσὶν οἱ καρποὶ τῆς παρ' ἡμῖν μέσης ἐκπαίδευσως. Ποῖος ὁμως εἶναι ὁ λόγος, ποῖα ἡ αἰτία τούτου; Πῶς ὑπάρχει ἡ ρίζα τῆς ἀθλιότητος ταύτης; ἔγκειται εἰς τοὺς μαθητὰς; ἔγκειται εἰς τοὺς διδασκάλους καὶ καθηγητὰς εἰς τὴν κοινωνίαν; εἰς τὸ ἐπικρατοῦν παρ' ἡμῖν σύστημα τῆς ἐκπαίδευσως; Ἴσως εἰς πάντα ταῦτα, κυρίως ὁμως εἰς τὸ παρ' ἡμῖν σύστημα τῆς ἐκπαίδευσως.

Ἀπλῆ τις ἐξέτασις τούτου θέλει μᾶς διαφωτίσει θέλει ἐπικυρώσει τὴν ἰδέαν ἡμῶν. Παρατηροῦμεν δ' ἀμέσως καὶ ἀπ' ἀρχῆς, ὅτι τὸ καθιερωμένον παρ' ἡμῖν σύστημα τῆς ἐκπαίδευσως εἶναι μᾶλλον κατάλληλον νὰ καταστήσῃ ἀμαθεῖς καὶ αὐτοὺς τοὺς ἐγγραμμάτους ἢ νὰ διδάξῃ τοὺς ἔχοντας ἀνάγκην διδασκαλίας. Ὅπως πεισθῶμεν περὶ τούτου πρέπει νὰ ἐξετάσωμεν πρῶτον μὲν τὸ ὑπὸ τοῦ νόμου καθιερωμένον πρόγραμμα τῶν

μαθημάτων, ἅτινα οἱ μὲν διδάσκαλοι καὶ καθηγηταὶ ὀφείλουσι νὰ διδάξωσιν, οἱ δὲ μαθηταὶ νὰ διδαχθῶσιν, ἀκολούθως δὲ τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ προγράμματος τούτου, ἥτις τὸ πῶς διδάσκουσιν οἱ διδάσκαλοι καὶ καθηγηταὶ καὶ τὸ τί μαθάνουσιν οἱ μαθηταὶ τῶν τε ἑλληνικῶν σχολαῖων καὶ τῶν Γυμνασίων, διότι βάσις τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ συστήματος εἶναι τὸ πρόγραμμα τῶν μαθημάτων καὶ ἡ ἐφαρμογὴ αὐτοῦ. Ἐν τῇ ἐξέτάσει ταύτῃ θέλομεν ἀνεύρει τὴν ἀληθινὴν αἰτίαν τῆς παρ' ἡμῖν ἀμαθείας καὶ ἀγγραμματοσύνης. Ἐπειδὴ ὁμως ἡ ἐξέτασις τῶν μαθημάτων ὅλων τῶν τάξεων τῶν ἑλληνικῶν σχολαῖων καὶ Γυμνασίων ἤθελε κοῦράσει πολὺ τοὺς ἀναγνώστας, διὰ τοῦτο περιορίζομεθα νὰ ἐξετάσωμεν μόνον τὰ μαθήματα τῆς τετάρτης καὶ ἀνωτάτης τάξεως τῶν Γυμνασίων καὶ τὴν διδασκαλίαν αὐτῶν, ἐκ τούτων δὲ θέλομεν ἐννοῆσαι καὶ τὰ ἐν ταῖς προηγουμέναις τάξεσι διδασκόμενα, καθότι τὰ τῆς τετάρτης τάξεως ἀποτελοῦσι τὴν ἀνωτάτην ἐγκυκλοπαιδικὴν ἐκπαίδευσιν, καὶ παριστῶσιν, οὕτως εἰπεῖν, τὴν καθόλου ἐκπαιδευτικὴν εἰκόνα ἐν τῷ ἡμετέρῳ ἔθνει. (ἀκολουθεῖ)
I. A. Γ.

Ἱστορικὸν μνημεῖον.

Περὶ τοῦ ἐπισυμβάντος ἐν Αἰγίῳ σεισμοῦ κατ' Αὐγούστον τοῦ 1817, εὐρίσκομεν τὰ ἐπόμενα ἐν τινὶ Ἀγγλικῇ ἐφημερίδῃ τοῦ καιροῦ ἐκείνου, «Πρωτοῦ Χρονογράφου», προσερχόμενα ἐξ ἀλλογραφίας ἐκ Πατρῶν, ἅτινα μεταφέρονται ἐν πιστῇ μεταφράσει, ὡς ἱστορικὸν ἐνθύμιον ἄξιον λόγου.
«Πάτριαι 8 Σεπτεμβρίου 1817

«Ἐκτάκτως ἄφρονος συγκομιδῆ παντὸς εἶδους προϊόντων εἶχεν ἀναπερῶσαι τὰς ἐλπίδας τῶν κατοίκων τῆς Πελοποννήσου, ὁ δὲ λοιμὸς εἶχε παύσει ἐρωμένων τὴν χώραν, ὅποταν νέα μάστις νέαν ἐπροξένησε συμφορὰν.»

«Κατὰ τὴν 23 Αὐγούστου περὶ ὧραν ὀγδοῦν τῆς πρωῆς, μέγας ἀντήχησεν ἐνταῦθα κρότος ὁμοιος πρὸς ἐκπυροκρότησιν πυροβόλου, προσεγγινόμενος ἐκ τοῦ μέρους ἐνθα κεῖται τὸ Αἰγίον.» Ἀμέσως μετὰ τὸν κρότον τοῦτον ἐπῆλθεν ἐν Αἰγίῳ σφοδρότατος σεισμὸς διαρκέσας περὶ τὸ ἕν καὶ ἡμισὺ λεπτόν τῆς ὥρας· ταυτοχρόνως ἡ θάλασσα ἀπεσύρθη εἰς μεγάλην ἀπόστασιν ἀφίστασα ἐπὶ ξηρᾶς τὰ ἐν τῷ λιμένι πλοῖα, ἐπαγῆθη δὲ ἐκ νέου μετὰ μεγάλην ὀρμῆς εἰς τὸ πρότερον σημεῖον, ἀνυψώθη δέκα πέντε πόδας ὑπεράνω αὐτοῦ καὶ ἐκάλυψε διὰ τῶν κυμάτων τῆς ἑκτασίου γῆς ἑκατὸν περίπου θημάτων· τέλος ἐπανεστρεφθὲν εἰς τὴν συνήθη αὐτῆς γραμμὴν.»

«Κατὰ τὸν σεισμόν τοῦτον τὸ ἀκρωτήριον τὸ ἀποτελοῦν μέρος τοῦ λιμένος ἢ ὀρμου τοῦ Αἰγίου σέκτεινόμενον παρὰ τὰς ἐκβολὰς τοῦ ποταμοῦ «Γαῖδουροπονικτοῦ» καλουμένου, ἀφροῦ ἐξέπεψεν πυκνότερον καπνόν, κατεβυθίσθη εἰς τὴν Ὠάλασσαν ἥτις κατὰ τὸ μέρος ἐκεῖνο ἔχει μέγα βάθος.»

«Ἡ πόλις ἥτις περιεῖχεν ὀκτακοσίας οἰκίας, ὀδημόσια τινὰ κτίρια, ἐν Τζαμίον καὶ τινὰς ἐκκλησίας, κατεστράφη σχεδὸν ἐντελῶς, ἐξήκοντα δὲ καὶ πέντε τῶν κατοίκων αὐτῆς ἐθανον ὑπὸ τὰ ἐρείπειά της. Τὰ παρὰ τὸ Αἰγίον χωρία Μοῦρῶν, Δάμαρι, Τέμενι κτλ. ἐπίσης κατεστράφησαν.»

«Ἐπὶ ὀκτὼ ἡμέρας σεισμικαὶ δονήσεις λίαν συνεχεῖς, ἀλλ' ἥττον σφοδραὶ, ἐπικολούθησαν τοῦ σεισμοῦ τούτου, μεγάλῃ δ' ἑκτασὶ γῆς ἐκτείναν ἡμῖν ἡμισίαν περίπου λεύγαν ἐκ τοῦ Αἰγίου ἐκαλύφθη ὑπὸ πυκνοῦ καὶ βορβορώδους ὕδατος.»

Οἱ σειμοὶ καὶ αἱ οἰκοδομαί.

Ἐάν ἐκ πάσης δοκιμασίας αἱ κοινωνίαι ὀφείλοισιν ν' ἀρῶνται πρακτικὰ διδάγματα, πολλὰ θανάμωθ νὰ διδαχθῶμεν ἐκ τῶν ἐπανελημμένων

σεισμών, αΐτινες σείουσι τὸ ὕψ' ἡμᾶς ἔδαφος. Τὸ κλειστότερον μέρος τῆς Ἑλλάδος εἶναι χῶρος αὐτὸς σειστος, συνεχῶς ὑπόκειται εἰς συνεχεῖς καὶ ἐνίοτε καταστρεπτικὸς σεισμοὺς· δὲν προφθαίνομεν ὅτι ἀνεγείρωμεν τὰς ἐν τῶν σεισμῶν ἐρηλουμένας πόλεις ἡμῶν, καὶ νέοι σεισμοὶ ἄλλας καταβάλλουσιν εἰς ἔδαφος πόλεις οὐχὶ σπανίως ποιοῦντες καὶ ἀνθρώπινα θύματα. Ἐπρεπεν ὅθεν πρὸ πολλοῦ οἱ μὲν κάτοικοι τῶν ὑπὸ σεισμῶν συνεχῶς σεισμένων τόπων νὰ κατανοήσωσιν ὅτι οἱ ἐν χρήσει οἰκοδομικοὶ ὅροι εἰσὶ πάντῃ ἀκατάλληλοι, ἢ δὲ Κυβέρνησις ἐπιβάλλῃ τοὺς καταλληλοτέρους, ἵνα μὴ αἰσθῆται ὅτι ἀνεγείρωμεν ἀποβαίνουσι τάφοι ἡμῶν. Αἱ οἰκοδομαὶ καὶ ἐγγίνεσι τὰ κτίρια συντελοῦνται παρ' ἡμῖν ὑπὸ τοῦς ὅρους τῶν ἀσειστων ἢ ἑτεροσειστων τόπων καὶ μετὰ τοὺς φοβεροὺς σεισμοὺς τῶν τελευταίων χρόνων, ἐξακολουθοῦμεν οἰκοδομοῦντες ὑπὸ χειρίστους ὅρους. Αἱ οἰκοδομαὶ ἡμῶν ἀνυψοῦνται πέραν τοῦ δέοντος καὶ δυσαναλόγως πρὸς τὴν θάσιν των, οἰκοδομοῦνται δὲ ἑαρεῖται ἀνευ μεγάλης συνοχῆς τῶν μερῶν αὐτῶν, φορτῶνται διὰ κορωνίδων καὶ πλαισίων βαρέων, στεγάζονται τέλος κακῶς καὶ παρὰ τοὺς κανόνας τῆς τέχνης. Τὸ σύστημα τοῦτο τῆς οἰκοδομικῆς, καλὸν ἴσως καὶ κατάλληλον δι' ἄλλους τόπους διὰ τὴν ἡμετέραν χῶραν, ὑποκειμένην εἰς σεισμοὺς, εἶναι ἐπιβλαβὲς καὶ πρέπει νὰ ὑποστῇ σπουδαίας τροποποιήσεις ἐπὶ τὸ ἀσφαλέστερον. Καὶ μετὰ τὴν καταστροφὴν ἣν ὑπέστη ἡ δυτικὴ παραλία τῆς Πελοποννήσου ἐκ τοῦ σεισμοῦ τῆς 15 Αὐγούστου, μανθάνομεν, ὅτι ὅλα ἐκεῖνα τὰ μέρη ἀνοικοδομήθησαν καὶ ἀνοικοδομοῦνται ὑπὸ τοῦς ὅρους τῆς ἰδέας ἐλαττωματικῆς οἰκοδομικῆς· μὴ καθ' ἑκάστην καὶ ἐν τῇ πόλει ἡμῶν, κειμένην ὡς γνωστὸν ἐπὶ αὐτοσειστω ἔδαφος, δὲν βλέπομεν ἀνεγείρωμενας οἰκοδομὰς ὑπὸ παρομοίου χειρίστους ὅρους. Καὶ ἐν τούτοις ἀρκετὰ ἔπρεπε νὰ διδαχθῶμεν ἐκ τῶν μέχρι τούτου ἐπελθουσῶν καταστροφῶν ἐν τοῖς περὶ ἡμῶν. Τὸ ἀντικείμενον τοῦτο δὲν εἶναι ἀνάξιον προσοχῆς, πρέπει δὲ σπουδαίως ν' ἀπασχολῆται καὶ τὸ κοινὸν καὶ τὴν κυβέρνησιν ἥτις, διὰ νόμους καὶ κανονιστικῶν διαταγμάτων νὰ διαγράψῃ τοὺς ὅρους τῆς ἀσφαλετέρας οἰκοδομικῆς, ἵνα μὴ, ἐπαναλαμβάνομεν αἱ οἰκίαι ὅς ἀνεγείρωμεν ἀποβαίνουσι ἡμῖν τάφοι. Περὶ τούτου εὐρίσκομεν ἀρχὴν συζητήσεως ἐν τινι περὶ «Σεισμῶν» πραγματεῖα τοῦ ἡμετέρου συμπολίτου καὶ καθηγητοῦ τῆς Γεωλογίας καὶ Ὀρυκτολογίας κ. Κωνσταντίνου Μητσόπουλου, δημοσιευθῆσι ἐσχάτως ἐν τῷ ἀξιολόγῳ περιοδικῷ «Τὸ Σύμπαν», ἔχουσι ὡς ἑξῆς:

Ὁδηγία διὰ τὴν οἰκοδομὴν κτιρίων.

«Κατὰ τοὺς διαφόρους σεισμοὺς παρετηρήθη, ὅτι ὀλιγώτερον πάσχουσι αἱ οἰκίαι ἐκεῖναι, αἵτινες ὄσαι θαυμασταί, ἔχουσι τοὺς τοίχους αὐτῶν ἀρκούντως παχείς καὶ τὴν μεγαλειτέραν διάστασιν παράλληλον πρὸς τὴν φορὰν τοῦ σεισμοῦ. Ἀσφαλεστάτη δὲ οἰκοδομικὴ μέθοδος εἶναι ἐκεῖνη, καθ' ἣν οἱ τοῖχοι τῶν οἰκίων κτίζονται ἐντὸς περιβολῶν ἢ ξυλοδεσιῶν ἐκ δοκῶν ξυλίνων ἢ σιδηρῶν ἰσχυρῶν, διότι τότε ὁ οἶκος ὁμοιάζει πρὸς κύβον. Μεγάλως δὲ πάσχουσι κτίρια φέροντα ἀντὶ στεγῆς θόλους.»

Παρ' ἡμῖν δὲ δυστυχῶς εἰς τὰ εὐσειστα μέρη ὀλιγίστη προσοχὴ δίδοται περὶ τὴν οἰκοδομὴν τῶν κτιρίων, διότι δυσκόλως εὐρίσκει τις οἶκον ἢ ἐκκλησίαν ἔχοντα ἀκριβῶς καθέτους καὶ ὀριζοντίους γραμμάς. Οἶκος ἐκ τετραγωνικῶν λίθων ἀνίσταται ἰσχυρῶς εἰς τὰς καταστροφὰς τῶν σεισμῶν· ἐπίσης ἀντέχουσι καὶ ὀπταὶ πλίνθοι μετὰ καλλῆς ἀμμοκονίας συγκεκολλημέναι. Ἐν Ἑλλάδι δὲ ὅμως κτίζουσι συνήθως ἐξ ἀπελακῆτων θραυσμάτων πετρῶν ἢ ἐκ κακῶς κατασκευασμένων μὴ ὀπτῶν πλίνθων, ὅτε ὁ κίνδυνος μέγιστος.

Οἱ ἀκρογωνιαῖοι λίθοι, τετραγωνικοὶ ὄντες καὶ βαλῶς μετὰ τοῦ οἰκοδομήματος συνδεόμενοι ὡς:

ζουσι τὸ κτίριον. Οἱ τοῖχοι οἱ κατασκευασμένοι ἐκ καλῶν μὴ ὀπτῶν πλίνθων ἀντέχουσιν εἰς τοὺς σεισμοὺς, ὅταν ἦν κλονικῶς ἐκτισμένοι καὶ φέρουσιν ἰσχυρὰς ξυλοδεσίας.

Ἐφέλιμον εἶναι νὰ κτίζονται τὰ τόξα τῶν παραθύρων καὶ θυρῶν ἐκ λίθων τετραγωνικῶν, καθὼς καὶ οἱ ἐνθεν τούτων τοῖχοι. Ἐφέλιμοι ἐπίσης εἶναι οἱ παχείς τοῖχοι καὶ ἡ βαθεῖα ὑπὸ τὰ κάρθυρα ἔσω ἐνσκαφὴ καὶ ὁ παχὺς περὶ τὴν θύραν τοῖχος, διότι ἐκεῖ δύνανται νὰ καταφεύγωσιν οἱ ἀνθρώποι ὅταν καταπίπτῃ ἡ στέγη.

Προσοχὴ μεγίστη ἀπαιτεῖται εἰς τὴν συναρμογὴν τῶν μερῶν τῆς στέγης πρὸς ἀλληλα καὶ μετὰ τοῦ τοίχου, διότι οὕτω αὐτὴ κατὰ τὸν σεισμόν δὲν δύναται νὰ καταπέσῃ.

ΔΙΑΦΟΡΑ

Ὁ ἐνταῦθα Ἐμπορικὸς Σύνλογος «Ἑρμῆς» συνέστησεν ἐπιτροπὴν ἐκ τῶν μελῶν του, ὅπως μελετήσῃ τὸν νέον περὶ χαρτοσήμου Νόμον, προσδιορίσῃ κατὰ ποίας αὐτοῦ διατάξεις βαρέως καὶ ἀδίκως φορολογεῖ, κατὰ ποίας παρεμβάλλει πρόσκόμματα εἰς τὴν ἐλευθέραν κίνησιν τοῦ κεφαλαίου, ἐν τίσιν δέεται τροποποιήσεων, ἐν τίσιν ἄλλοις διασαφίσεων καὶ τὰ λοιπὰ, τὸ δὲ πόρισμα τῆς μελέτης αὐτῆς ταύτης ὑποβάλλῃ ἐν καιρῷ πρὸς τὸ Ἰπουργεῖον δι' ὑπομνήματός της, ἵνα ἐπιτευχθῇ τροποποίησις τοῦ Νόμου τούτου, ὅστις παρήγαγε τόσην παρ' ἡμῖν σύγχυσιν.

Ἡ ἀνω ἐπιτροπὴ τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου «Ἑρμῆς» ἀπηύθυνε τηλεγραφικῶς πρὸς τὸ ἐπὶ τῶν Οἰκονομικῶν Ἰπουργεῖον τὰς ἐπομένους ἐρωτήσεις, ὡς πρὸς τὴν ἐφαρμογὴν τοῦ νέου περὶ Χαρτοσήμου Νόμου. «Αἱ ἐπὶ τοῦ ἐξωτερικοῦ συναλλαγματικαὶ δέον νὰ γράφονται ἐπὶ φύλλου Χαρτοσήμου;» «Ἐπιτρέπεται ἡ ἐνθεσις κινητοῦ καὶ ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει κατὰ τίνα τρόπον θὰ διαγραφῇ τὸ κινητὸν Χαρτόσημον;» «Ὁ μέχρι τούτου τρόπος τῆς διαγραφῆς αὐτοῦ εἶναι νόμιμος;» «Τὸ χαρτόσημον τῆς δευτέρας καὶ τρίτης συναλλαγματικῆς πῶς θὰ διαγραφῆ;» «Ποῖον χαρτόσημόν τίθεται ἐπὶ ἀποδείξεων πληρωμῶν ἀντίτιμου προϊόντων ἐκ κτηματικῶν ἢ παραγωγῶν;» «Μεταξὺ ἐμπόρων ἢ ἀεμπόρων ἐνεργούντων διὰ λογαριασμὸν κτηματικῶν ἢ παραγωγῶν;» Εἰς τὰ ἐρωτήματα ταῦτα τῆς ἐπιτροπῆς τοῦ συλλόγου τὸ Ἰπουργεῖον δὲν ἀπήντησε ποσῶς.

Τὴν προχθὲς Τετάρτην ἐτελέσθη ἐν τῷ Μητροπολιτικῷ ναῷ τὸ προαγγελθὲν μνημόσυνον ὑπὲρ τῶν Βύρραγων, θρητῶν καὶ συνδρομητῶν τοῦ ἐνταῦθα Πτωχοκομείου «Ἀπόστολος Ἀνδρέας» χοροστατοῦντος τοῦ Σεβασ. Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν κυρ. Δαμασκηνοῦ. Κατάλληλον τῇ περιστάσει ἐξεφώνησε λόγον ὁ ἱεροκέρυξ τῆς πόλεως κ. Ἡλίας Βλαχόπουλος. Μετὰ τὸ τέλος τοῦ μνημοσύνου τούτου ὁ Ἀρχιεπίσκοπος κ. Δαμασκηνὸς ἀπέστειλε πρὸς τὴν ἐπὶ τοῦ Πτωχοκομείου ἐπιτροπὴν δραχ. ἑκατὸν.

Ἐπὶ τῇ εὐκαιρίᾳ τῆς ἐν Ἀθήναις τελουμένης Ἀ' Ὀλυμπιακῆς ἐκθέσεως κατὰ τὸν προσεχῆ Ὀκτωβρίον καὶ τῶν ἐορτῶν ἐπὶ τῇ εἰκοσιπενταετηρίδι τῆς Βασιλείας τῆς Α. Μ. τοῦ Βασιλέως ἡμῶν, αἵτινες προμηνύονται λαμπραὶ ὑπὸ πᾶσαν ἐποψίν, πολλοὶ ἐκ τῶν ἡμετέρων συμπολιτῶν προτίθενται νὰ μεταβῶσιν εἰς Ἀθήνας.

Παρακαλοῦνται, διὰ τελευταίαν φορὰν, οἱ δηλώσαντες ἐκ τῶν ἡμετέρων συμπολιτῶν ὅτι θὰ συμμετάσχωσι τῆς προσεχοῦς Ἐκθέσεως ὡς ἐκθέται ἔργων αὐτῶν ἢ προϊόντων, ν' ἀποστείλωσιν αὐτῶσον τὸ δυνατόν ταχύτερον εἰς τὸ κατὰ τὴν πλατείαν «Ὀλύμπων» γραφεῖον τοῦ κ. Κωνσταντίνου Φιλοπούλου μέλους τῆς ἐδικῆς ἐν Πάτραις ἐπιτροπῆς, ἵνα ἀποσταλῶσιν ἐγκαιρῶς εἰς τὸν πρὸς ὃν ὅρον. Δηλοῦται ὅτι μόνον μέχρι τῆς ἐρχομένης Δευτέρας (19 Ἰουλίου) θὰ γίνωνται δεκτὰ παρὰ

τῆς ἐρημένης ἐπιτροπῆς τὰ ἐκθέματα.

Καταγγέλλεται ἡμῖν ὅτι εἰς τὰ κάτωθι τῶν ὑψηλῶν ἄλωνίων οἰκόπεδα, ἐνθα τὰ κρεωπωλεῖα, σφάζονται ζῶα καὶ τὸ χειρότερον ὅτι θάπτονται ἐκεῖ τὰ ἐντόσθια καὶ λοιπὰ καὶ ὅτι ἡ ἀναδιδομένη ἐκεῖθεν δυσσομία μαρτυρεῖ περὶ τούτου. Τοῦτο πρὸς διαφώτισιν τῆς ἀτυνομίας.

Ἡ καθαριότης τῆς πόλεως εἶναι ἀτελής, ἀλλὰ τοῦτο οὐχὶ ἐξ ὀλιγωρίας τῆς ἡμετέρας ἀτυνομίας, ἀλλ' δι' ἑλλείψιν μέσων, ἢ μάλλον ἐνεκεν τοῦ σφάλματος δημοτικοῦ ἡμῶν συστήματος, ὅπερ φαίνεται. Θὰ ἐξακολουθήσῃ σφάλλον ἐπὶ πολὺ, ἀνευ ἐλπίδος διορθώσεως.

Τὰ ἐπὶ τινὰς ἡμέρας ἐν τῷ λιμένι ἡμῶν διαμεινάντα πλοῖα τῆς Ἰταλικῆς μοίρας ἐπισκέφθησαν πολλοὶ τῶν ἡμετέρων συμπολιτῶν, εὖτοχον δὲ εὐγενοῦς ὑποδοχῆς ἐκ μέρους τῶν κ. κ. Ἀξιωματικῶν καὶ τῶν πληρωμάτων, ὀδηγοῦντο δὲ ὑπὸ ὑπαξιωματικῶν εἰς ἐπίσκεψιν τῶν διαφόρων μερῶν τῶν πλοίων μετὰ πολλῆς φιλοφροσύνης. Οἱ ἐπισκέπται ἐθαύμασαν ἰδίως τὸ μέγα ὠθηκτὸν «Ναύπακτος» διὰ τὸ μέγεθος αὐτοῦ καὶ τὴν ἄλλην ἐντέλειαν.

Ἐκ τῶν Ἰταλικῶν πλοίων προθύμως ἐξεπέμφθη ἀπόσπασμα ναυτῶν μετ' ἀντλιῶν κατὰ τὴν νύκτα τῆς Κυριακῆς πρὸς κατάτρεσιν τῆς ἐν τῷ ἐνταῦθα Πανδοχείῳ τοῦ κ. Κωνστ. Μουρικοπούλου ἐκραγείσεως πυρκαϊῆς, καθ' ἣν οἱ ναῦται ἐδείξαν καὶ προθυμίαν καὶ ἐπιτηδεύτητα.

Καὶ κατὰ τὴν ἀνω πυρκαϊᾶν κατεδείχθη ἡ ἀνεπάρκεια τῆς λειτουργίας τοῦ ἡμετέρου ὑδραγωγείου, διότι ἐλλείψε τὸ ὕδωρ καὶ δὲν ἐγένετο τρόπος νὰ διοχετευθῇ εἰς τὸ μέρος τοῦ κινδύνου.

Ἐρξάντο ἤδη αἱ ἐργασίαι τῶν ἐνταῦθα δικαστηρίων καὶ τὰ μαθήματα τῶν δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν ἐκπαιδευτηρίων.

Πλὴν τοῦ Ἐμπορικοῦ Συλλόγου καὶ οἱ παρ' ἡμῖν δικηγόροι, διαποροῦντες περὶ τῆς ἐφαρμογῆς διατάξεων τινῶν τοῦ περὶ Χαρτοσήμου Νόμου, ἐζήτησαν διασαφίσεις ὑπὸ τοῦ Ἰπουργεῖου.

Ἡ ὑπὸ τοῦ Σεβ. Ἀρχιεπισκόπου ἡμῶν κυρ. Δαμασκηνοῦ καὶ τοῦ κ. Νομάρχου συσταθεῖσα ἐνταῦθα Ἐπιτροπεία πρὸς συλλογὴν ἐράνων ὑπὲρ τῶν ἐκ τοῦ σεισμοῦ παθόντων κατοίκων τοῦ Αἰγίου, ἀπὸ τῆς παρελθούσης Δευτέρας ἐπελάβετο τοῦ φιλανθρωποῦ ἔργου αὐτῆς. Περιεχομένη καθ' ἑκάστην σχεδὸν τὴν πόλιν συλλέγει χρηματικὰ βοηθήματα ὑπὲρ τῶν ἀτυχῶν ἡμῶν γειτόνων, τυγχάνει δὲ πανταχοῦ συμπαθεστάτης ὑποδοχῆς καὶ ἐνθαρρύνσεως. Καὶ εἰς τὴν προκειμένην ἀλγεινὴν περίστασιν οἱ ἡμέτεροι συμπολίται διεστράνωσαν διὰ μεγάλων εἰσφορῶν τὴν εὐγένειαν τῶν αἰσθημάτων των καὶ τὴν γενναϊότητα ἥτις τοὺς χαρακτηρίζει εἰς παρομοίας περιστάσεις.

Ὁ γραμματεὺς τοῦ Δήμου ἡμῶν κ. Κ. Τσάτσος ἀπηλλάγη τῶν καθηκόντων του, εἰς τὴν θέσιν δ' αὐτοῦ λέγεται ὅτι διορισθῆσεται εἰς πρῶτον ἐπαρχος ἐκ Μεσσηνίας.

Ὁ τρυγητὸς τῶν ἀμπέλων διενεργεῖται ἤδη καθ' ὅλα τὰ σημεῖα τῆς ἀμπελοφόρου περιφέρειᾶς ἡμῶν ἢ ἐσοδεῖα τοῦ οἴνου ἔσεται κατὰ τὸ ἔτος τοῦτο μικρά.

Ὁ ἱεροκέρυξ κ. Ἡλίας Βλαχόπουλος ὁμιλήσῃ τὴν προσεχῆ Κυριακὴν ἐν τῷ ἐνταῦθα ἱερῷ ναῷ τοῦ ἁγ. Δημητρίου.

ΕΜΠΟΡΙΚΟΝ ΔΕΛΤΙΟΝ.

Κατὰ τὴν ἐβδομάδα ταύτην πλήρως ἐπεκράτησεν ἐν τῇ ἐνταῦθα ἀγορᾷ τῆς σταφίδος ἀπραξία αἱ δὲ τιμαὶ ἐν αὐτῇ ἐγένοντο χαλαρώτεραι. Πλέον τῶν δύο ἑκατ. πράγματος ἐπαρχιακοῦ, εἴτε ἐν τῷ λιμένι, εἴτε ἐν ἀποθήκαις μένει διαθῆσιμον, τὸ δὲ ὄλιγον πωληθὲν ἀπῆλause δρ. 177-181 καὶ 185-190 κατὰ ποιότητας· καὶ ἐπὶ τῶν ἱοῦ ἐλάχιστα ἐγένοντο πράξεις, περὶ τὰς δρ. 200, ἐλείψει ἀγοραστῶν. Ἐπὶ τοῦ Πατρινοῦ πλάγματος

ἡ αὐτὴ ἐπικρατεῖ πλήρως ἡσυχία καὶ σήμερον διὰ τὸ τῶν ἀποθηκῶν προσφέρονται πωλεῖται μὲ δρ. 200, ἀλλ' οἱ ἀγορασταὶ ἐλλείπουσιν.

Ἡ ἐν γένει θέσις τοῦ εἶδους οὐδόλως ἐστὶν εὐχάριστος ἀλλ' ἀρκούντως κρείσσιμος. Οἱ πλείστοι τῶν ἐν Ἑλλάδι κατόχων ὑπὸ τὰς ἀναμνήσεις ἰσως τῶν τιμῶν καὶ τῶν περιστάσεων τῶν τελευταίων ἐτῶν δὲν θέλωσι νὰ λάβωσιν ὑπ' ὄψιν τὰς σημερινὰς περιστάσεις καὶ ἐνδοιδίωσιν νὰ πωλήσωσι ἀφ' ἑτέρου δὲ αἱ τῆς καταναλώσεως ἀγοραὶ ἐπὶ τῇ πεποιθήσει τῆς καταπληκτικῆς ποσότητος τῆς ἐν φετεινῆς ἐσοδείας διατάξουσι ν' ἀγοράσωσι καὶ καθημερινῶς νέας ἀξιοῦσι περαιτέρω ἐκπτώσεις τιμῶν, ἡ τοιαύτη δὲ μεταξὺ κατόχων καὶ ἀγοραστῶν διατάσεις γνωμῶν οὐδόλως συντελεῖ εἰς τὴν ἐξόδευσιν τοῦ εἶδους.

Ἐν Ἀμερικῇ δυσκόλως ἐπιτυγχάνονται ἤδη τιμαὶ 15/6 Cf. ἐν Ἀγγλίᾳ ὀνομαστικῶς 25/—26/ διὰ τὰς ἐπαρχιακὰς ποιότητας, 27—29 Πατιῶν καὶ Κόλπου καὶ 29—35 Αἰγίου εἰς ἀνάλωσιν ἅπαντα. Ἡ Γερμανία βραίνει παραλλήλως τῇ Ἀμερικῇ, ἡ δὲ Γαλλία περὶ τὰ 45 εἰς ἀνάλωσιν.

ΧΥΜΙΚΟΝ ΛΙΠΑΣΜΑ

σταφιδαιμπέλων καὶ ἀμπέλων.

Τὸ χυμικὸν λίπασμα ὅπερ ἐγένετο γνωστὸν ἐνταῦθα ἐκ προηγουμένων ἐτῶν, εἰσαχθέντων ἀποκλειστικῶς παρὰ τοῦ κ. Πρ. Τζούκολη, καὶ εὐθὺς τοῦ ἐν Πάτραις Ἀερίδωτος καὶ πωροχόμενον ἐκ τοῦ ἐν Μιλάνῳ μεγάλου ἐργασταίου «Χυμικῶν προϊόντων» τοῦ κ. Α. Φόγγελ καὶ Σα ἐφθασεν ἐνταῦθα καὶ πωλεῖται εἰς μικρὰς καὶ μεγάλας ποσότητας.

Γίνεται δὴλον προσέτι ὅτι οἱ θέλοντες ἐκ τῶν κτηματιῶν νὰ ἔχωσι χυμικὸν λίπασμα κατάλληλον εἰδικῶς δι' ὄρισμένον κτήμα καὶ πρὸς ἀναπλήρωσιν τῶν ἐλλειπόντων συστατικῶν ὀρισμένου ἔδαφους, δύνανται νὰ ἔχωσι τοιοῦτον ἀποστέλλοντες εἰς τὸ ἄνω ἐργασταῖον, διὰ τοῦ κ. Τζούκολη, ποσότητα τινὰ χύμα ὡς τοῦ πρὸς λίπανσιν ἀγροῦ, πρὸς ἀνάλωσιν, ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ παραγγελία δὲν δύναται νὰ ἦναι ἐλάσσων τῶν 50 σάκκων.

Γίνεται προσέτι δὴλον ὅτι οἱ θέλοντες ἐκ τῶν κτηματιῶν διὰ τοῦ χυμικοῦ λιπάσματος νὰ παράξωσι καρποὺς προσομοίους ἄλλων ἀγρῶν, ἡ μέρων δύνανται ν' ἀποστείλωσι ποσότητα τινὰ χύματος ἐκ τοῦ ἐνὸς καὶ τοῦ ἄλλου ἀγροῦ χωριστὰ καὶ νὰ ἔχωσι τὸ ἀναγκαῖον αὐτοῖς λίπασμα, ἀλλ' ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει ἡ παραγγελία τῶν δὲν πρέπει νὰ ἦναι ἐλάσσων τῶν 100 σάκκων.

Δι' παραγγελίας πρέπει νὰ δοθῶσιν ἐγκαίρως ἵνα παρασκευασθῇ τὸ λίπασμα καὶ φθάσῃ ἐνταῦθα ἐν καιρῷ καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς λυπάνσεως τῶν κτημάτων.

Πληρέστεραι πληροφορίες παρὰ τῷ κ. Πρ. Τζούκολη, οἰκία κ. Κλ. Παπαθεοδώρου.

Πρὸς ἀποφυγὴν παραποιήσεων γίνεται δὴλον ὅτι οἱ σάκκοι τοῦ λιπάσματος τοῦ ἄνω ἐργασταίου φέρουσι τὴν κάτωθι σφραγίδα.

ΒΑΣΙΛΙΚΟΝ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ

τῆς Ἰταλίας ἐν Πάτραις.

Προσκαλοῦνται εἰ πιστωταὶ τῆς κληρονομίας τοῦ ἀποβιώσαντος ἐνταῦθα τὴν 19/31 Ἀγούστου 1888 Πέτρου Γέλη ἐκ Rivolta d'Adda τῆς Ἰταλίας, ἵνα ἐντὸς δέκα ἡμερῶν προσαγάγῃσι τοὺς τίτλους τῶν πιστώσεων τῶν ἐνώπιον τοῦ Προξενίου.

(Ἐκ τοῦ γραφείου τοῦ ἐν Πάτραις Ἰταλ. Προξεν.)

ΛΥΚΕΙΟΝ

ΑΘΑΝ. ΠΑΠΑΓΕΩΡΓΙΟΥ

(πρώην γυμνασίου)

Ἐν Ἀθήναις.

Περιλαμβάνει Προκαταρκτικὸν σχολεῖον, Ἑλληνικὸν καὶ Γυμνάσιον πλήρες, ἐν ᾧ πλὴν τῶν κατὰ τὸ πρόγραμμα τοῦ Ὑπουργείου ὑποχρεωτικῶν μαθημάτων διδάσκειται ἡ Ἀγγλική, Γερμανική, Ἰταλική καὶ πλήρης σειρά τῶν ἐμπορ. μαθημάτων.

Πάντι τῷ αἰτοῦντι πέμπεται ὁ Κανονισμὸς τοῦ Λυκείου καὶ δίδεται πᾶσα πληροφορία.

Τὴν προσεχῆ Κυριακὴν τελούντες Ἀρχιερατικῶς

ΜΝΗΜΟΥΝΟΝ

ἐν τῷ ἱερῷ ναῷ τοῦ ἁγίου Νικολάου ἐπὶ ἀναπαύσεως τῆς ψυχῆς τῆς μακαρίτιδος μητρὸς ἡμῶν **ΔΗΜΗΤΡΟΥΛΑΣ ΣΤ. ΕΥΑΓΓΕΛΙΟΥ,**

παρακαλοῦμεν τοὺς εὐαρεστούμενους νὰ προσέλθωσι καὶ ἐνώσωσι μεθ' ἡμῶν τὰς πρὸς τὸν Ὑψίστον δεήσεις τῶν.

Πάτραι 16 Σεβρίου 1888.

Τὰ τέκνα

Ἀδελφοὶ Στ. Ευαγγελίου.

ΘΕΑΤΡΟΝ

« ΠΑΡΑΔΕΙΣΟΣ »

ΕΛΛ. ΔΡΑΜΑΤΙΚΗ ΒΤΑΙΡΙΑ, διευθυνομένη ὑπὸ **Μ. ΑΡΝΙΩΤΑΚΗ**

Ἀθρῖον παρασταθῆσεται ἡ Κωμῶδία

« **ΑΓΑΘΟΠΟΥΛΟΣ.** »

ΠΡΟΤΥΠΟΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΗΡΙΟΝ

Χ. ΔΗΜΗΤΡΟΠΟΥΛΟΥ καὶ **Δ. ΠΟΥΡΝΑΡΑ**

ΕΝ ΠΑΤΡΑΙΣ.

Μετὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ προσωπικοῦ τοῦ ἀνωτέρου Ἐκπαιδευτηρίου ἡ Διεύθυνσις προβαίνει καὶ εἰς τὴν δημοσίευσιν τοῦ προγράμματος τῶν διδασκόμενων μαθημάτων κατὰ τὸ ἀρξάμενον ἤδη σχολικὸν ἔτος.

ΤΜΗΜΑ Α'.

Μ Α Θ Η Μ Α Τ Α :

- Ἱερά — Παλαιὰ καὶ καινὴ διαθήκη, κατήχησις.
- Ἑλληνικά — ἀνάγνωσις, ἔρμηνεα.
- Γραμματικὴ — Γλῶσσα, ὀρθογραφία, ὀρθόπειρα, πραγματογνωσία.
- Φυσικά. — Φυσικὴ πειραματικὴ, σηματολογία, ζωολογία, φυτολογία.
- Ἱστορία. — Τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα καὶ τὰ κυριώτερα ἐκ τῆς νεωτέρας.
- Γεωγραφία — Πατριδογραφία, γεωγραφία τῆς Ἑλλάδος καὶ ἐν συνόψει τῆς Τουρκίας.
- Ἐκθέσεις. — Περιλήψεις διδασκομένων.
- Γαλλικά. — Ἀνάγνωσις.
- Γυμναστικὴ — Ἀνόργανος, διδακτικοὶ περίπατοι.
- Καλλιγραφία — Ἰχνογραφία.

ΤΜΗΜΑ Β'.

- Ἱερά — Παλαιὰ καὶ καινὴ διαθήκη ἐν ἐκτάσει, ἐκκλησιαστικὴ ἱστορία, κατήχησις, ἔρμηνεα Βύαγγελίου.
- Ἑλληνικά. — Ἀνάγνωσις νεοελληνικῶν, ἔρμηνεα ἀρχαίων κειμένων, γραμματικὴ καὶ συντακτικόν.
- Μαθηματικά — Ἀριθμητικὴ, γεωμετρία, μαθηματικὴ γεωγραφία.
- Φυσικά. — Φυσικὴ πειραματικὴ, χημεία κοσμογραφία, ὄρυκτολογία καὶ φυσικὴ ἱστορία ἐκτενέστερον.
- Ἱστορία — Τὴν ἀρχαίαν Ἑλλάδα καὶ ἐκτενέστερον τὴν Ἑλληνικὴν ἐπανάστασιν, Ῥωμαϊκὴν, Βυζαντινὴν καὶ γενικὴν ἱστορίαν.
- Γεωγραφία — Τὰς πέντε Ἠπείρους
- Ἐκθέσεις — Περιγραφαὶ διαφόρων τοποθεσιῶν καὶ ἐπιστολογραφία.
- Λατινικά. — Ἀνάγνωσις, ἔρμηνεα Λατινικοῦ κειμένου, Λατινικὴ γραμματικὴ.
- Γαλλικά. — Ἀνάγνωσις, θέματα διαλόγου καὶ ἔρμηνεα γαλλικοῦ κειμένου.
- Γυμναστικὴ. — Ἀνόργανος καὶ ἡμιοργανικὴ.
- Μουσικὴ. — Φωνητικὴ καὶ ὄργανικὴ.
- Καλλιγραφία. — Ἰχνογραφία.

Ἐκτὸς τῶν ἀνωτέρω ὑποχρεωτικῶν μαθημάτων, προαιρετικῶς ἐν τῷ ἐκπαιδευτηρίῳ θ' διδάσκονται καὶ ἡ Ἰταλικὴ καὶ Ἀγγλικὴ γλῶσσα καθὼς καὶ ἡ ὄργανικὴ μουσικὴ ὑπὸ τοῦ μουσικοδιδασκάλου κ. Πασχαλῆκου.

Τὰ μαθήματα ταῦτα θέλουσι διδασκῆσθαι εἰς τὰς διαφόρους τάξεις τοῦ τε πρώτου καὶ δευτέρου τμήματος καὶ ἀναλόγως τῶν δυνάμεων ἐκάστης ὑπὸ διδασκάλων δεδοκιμασμένων καὶ ἐγνωσμένης ἱκανότητος. Πρὸ πάντων δὲ καὶ δεδοκιμασμένη φροντίς καὶ μέριμνα τῆς διευθύνσεως πρὸς τὴν διανοητικὴν καὶ ἠθικὴν τῶν παιδῶν μόρφωσιν καὶ ὑπ' αὐτῶν τῶν γονέων διατρανωθεῖσα παρέχει τεκμήρια τελείου ὄργανισμοῦ ὑγιοῦς διδασκαλίας καὶ πατρικοῦ ἐνδιαφέροντος. Ὅθεν ἡ διεύθυνσις ἐρετδομένη ὡς πάντοτε ἐπὶ τῇ συνδρομῇ τοῦ εὐγενοῦς καὶ φιλοπροόδου κοινοῦ προβαίνει μετὰ θάρρους εἰς τὸν ἐπίμοχθον τοῦτον πνευματικὸν ἀγῶνα.

Τὰ μαθήματα ἀρχοῦνται τακτικῶς ἀπὸ τῆς προσεχούσης Δευτέρας 19 Σεπτεμβρίου καθ' ἐκάστην ἀπὸ τῆς 8—12 π. μ. καὶ ἀπὸ 2—4 μ. μ. ὥρα ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ κ. Φαρσῆ, καθ' ἂς ἐξακολουθεῖ οὖτοι καὶ αἱ ἐγγραφαὶ τῶν μαθητῶν.